

Høringsnotat - Forslag til lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med utgifter til innreisekarantene ved bruk av arbeidskraft fra utlandet

1 Innledning og sammendrag

Regjeringen vil etablere en ny midlertidig tilskuddsordning for foretak med utgifter til innreisekarantene ved bruk av utenlandsk arbeidskraft, heretter omtalt som tilskuddsordningen. Ordningen er nærmere omtalt i Prop. 1 S Tillegg 1 (2020-2021). Formålet med tilskuddsordningen er å avhjelpe den krevende situasjonen foretak står i og opprettholde produksjonen i foretak som er avhengig av utenlandsk arbeidskraft, til tross for strenge karantenereregler som følge av koronavirusutbruddet og smitteverntiltak i Norge.

Foretakene har økte utgifter i forbindelse med innreisekarantene som følge av krav etter smittevernloven eller forskrift med hjemmel i smittevernloven.

Tilskuddsordningen vil dekke deler av disse utgiftene. Ordningen gjelder kun de tilfeller hvor innreisekarantenen gjennomføres i regi av foretaket, og begrenses oppad av foretakets merkostnader knyttet til karanteneutgifter. Ordningen bygger i stor grad på forslaget til ny lov om midlertidig kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020 (heretter omtalt som forslag til ny generell kompensasjonsordning), jf. Prop. 31 L (2020-2021), som igjen bygger på den tidligere midlertidige tilskuddsordningen for foretak med stort omsetningsfall, som løp ut august 2020 (heretter omtalt som den tidligere generelle kompensasjonsordningen), jf. Prop. 70 LS (2019–2020). En stor del av bestemmelsene i dette lovforslaget er tilnærmet identiske med tilsvarende bestemmelser i forslag til ny generell kompensasjonsordning. Denne samordningen har store forvaltningsmessige fordeler og gjør begge ordningene mer brukervennlige da det er lettere for søkergruppen å forholde seg til likelydende bestemmelser. På grunn av ulike formål, og at ordningene dekker ulike typer utgifter er det gjennomført enkelte tilpasninger i lovforslaget. Tilpasningene adresseres løpende i høringsnotatet.

Det legges opp til en annen modell for beregning av tilskudd sammenlignet med de to generelle kompensasjonsordningene. Mens de to generelle kompensasjonsordningene krever et stort omsetningsfall og legger opp til å dekke deler av foretakets faste kostnader, vil denne ordningen dekke en del av merkostnadene foretak har hatt knyttet til krav om innreisekarantene ved bruk av utenlandsk arbeidskraft. Støtten vil utbetales som et sjablongmessig beløp per arbeidstaker eller oppdragstaker per døgn i innreisekarantene.

Det foreslås at Brønnøysundregistrene skal forvalte ordningen. Brønnøysundregistrene forvalter også ny generell kompensasjonsordning. Valg av forvalter for disse ordningene medfører en endring fra den tidligere generelle kompensasjonsordningen, hvor Skatteetaten var forvalter, og bestemmelsene var utformet ut fra skattelovgivningens bestemmelser om saksbehandling. Bestemmelsene i dette lovforslaget utformes, i likhet

med forslag til lov om ny generell kompensasjonsordning, for å utfylle forvaltningslovens bestemmelser om saksbehandling. De budsjettmessige konsekvensene og de økonomiske rammene for ordningen fremgår av Prop. 1 S Tillegg 1 (2020-2021). Departementet vil fastsette en forskrift som utfyller loven med bakgrunn i Stortingets behandling av lovforslaget og budsjettforslaget.

2 Bakgrunnen for lovforslaget

Regjeringen følger utviklingen i næringslivet tett, og har løpende kontakt med partene i arbeidslivet. I løpet av høsten har smittesituasjonen i Norge endret seg, og regjeringen har skjerpet smitteverntiltakene, blant annet ved at reglene om krav til innreisekarantene ved ankomst til Norge er skjerpet.

Regjeringen har ved kgl. res 6. november 2020 fastsatt en ny forskrift om endring i covid-19 forskriften. Ifølge forskriften skal personer i innreisekarantene oppholde seg på karantenehotell i karantenetiden, dersom de ikke er bosatt eller eier bolig i Norge eller kan oppholde seg på annet egnet oppholdssted eller for øvrig ikke er omfattet av særlige unntak som er regulert i forskrift. Det er gitt unntak for arbeids- eller oppdragstakere som kan dokumentere at arbeids- eller oppdragsgiver har sørget for egnet oppholdssted med enerom for gjennomføring av karantenen. Av hensyn til fleksibilitet og muligheten for eventuelle justeringer i det underliggende regelverket om innreisekarantene vises det i lovutkastet til krav om innreisekarantene etter eller i medhold av smittevernloven, heller enn til Covid-19-forskriften direkte, se særlig lovutkastet § 5.

Mange foretak i Norge, blant annet i verftsindustrien og i bygg og anleggsnæringen, er avhengige av utenlandsk arbeidskraft for å opprettholde normal drift. Karantenereglene medfører merkostnader knyttet til å håndtere utenlandsk arbeidskraft på en smittevernmessig riktig og forsvarlig måte. Mange foretak har gjennom koronapandemien hatt betydelige merkostnader knyttet til blant annet losji, lønn og oppfølging av arbeidere som sitter i innreisekarantene, samtidig som smitteverntiltakene har gitt lavere effektivitet og lønnsomhet i produksjonen. Dette er bakgrunnen for ny tilskuddsordning for delvis kompensasjon av slike utgifter.

For at ordningen skal ha legitimitet er det viktig å skjerme ordningen mot misbruk. Ordningen skal komme det seriøse næringslivet til gode. Det gjelder generelt at ordninger som innebærer kontantutbetalinger er særlig utsatt for misbruk. For å motvirke dette vil departementet stille krav til bekreftelse av opplysninger fra revisor eller regnskapsfører for alle søknader. Videre vil tilskuddsmyndigheten ha anledning til å innhente relevante opplysninger fra andre etater, og opplysninger om tildeling av tilskudd vil bli tilgjengelig for ettersyn for allmenheten. Forsøk på misbruk av ordningen skal møtes med sanksjoner.

Dette, samt behov for enkelte unntak fra forvaltningslovens bestemmelser, og behovet for å kunne treffe helautomatiserte beslutninger, medfører at ordningen hjemles i lov.

3 Nærmere om forslag til lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med utgifter til innreisekarantene ved bruk av utenlandsk arbeidskraft

Under behandles de ulike paragrafene i forslaget til ny lov. Det tas utgangspunkt i lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall av 17. april 2020 (den tidligere generelle kompensasjonsordningen), og forslag til ny midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall (forslag til ny generell kompensasjonsordning), Prop. 31 L (2020-2021).

3.1 Lovens formål

Lovens formål fremgår i § 1. Formålet med loven er å etablere en midlertidig ordning for tilskudd til foretak med merkostnader som følge av innreisekarantene i forbindelse med Covid-19.

3.2 Virkeområde

Departementet foreslår at loven regulerer stedlig virkeområde og ordningens varighet i § 2, identisk som i forslag til lov om ny generell kompensasjonsordning. Dette var regulert i hhv. §§ 2 og 3 i loven om den tidligere generelle kompensasjonsordningen.

I lovforslaget § 2 gir første ledd en bestemmelse om stedlig virkeområde i tråd med den tidligere generelle kompensasjonsordningen § 2, utenom at henvisningen til Jan Mayen og bilandene anses som unødvendig og er tatt ut. Det er gjort tekstlige endringer. Det videreføres en forskriftshjemmel knyttet til stedlig virkeområde som sier at departementet kan gi forskrift om lovens anvendelse for Svalbard og kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forholdene.

I andre ledd fastsettes ordningens varighet. Ordningen gjelder for perioden 1. november 2020 til 28. februar 2021. Departementet kan forlenge ordningens varighet i forskrift. Denne hjemmelen sier at departementet kan fastsette forskriften. Slik er det også for øvrige forskriftshjemler i loven. Dette er identisk med den nye generelle kompensasjonsordningen. For den tidligere generelle kompensasjonsordningen kunne Kongen fastsette tilsvarende forskrift om forlengelse.

For den tidligere generelle kompensasjonsordningen regulerte loven bestemmelser om registrering i foretaksregisteret og skattemessig tilknytning til Norge i § 3, mens det i lovforslaget er flyttet til § 5 om vilkår for å motta tilskudd, jf. også avsnitt 3.5.

3.3 Forvaltning av ordningen og forholdet til forvaltningsloven

Utøvelse av forvaltningsmyndighet i form av utdeling av statlige tilskudd vil kreve en rettslig ramme som regulerer vedtak, klageadgang, endring mv. I lovforslaget § 3 andre ledd fremgår det at Brønnøysundregistrene foreslås som tilskuddsmyndighet, med ansvaret for forvaltning av den midlertidige tilskuddsordningen. Brønnøysundregistrenes ansvar vil blant annet omfatte veiledning, behandling av søknader om støtte, vedtak, offentliggjøring av vedtak, utbetaling og tilbakekreving av tilskudd, oppfølging og kontroll.

Forslaget om Brønnøysundregistrene som forvalter gjør det naturlig å legge forvaltningsloven til grunn for saksbehandlingen, på tilsvarende måte som i forslaget til ny generell kompensasjonsordning. I lovforslaget § 3 første ledd fremgår det at forvaltningsloven vil legges til grunn for behandling av saker etter loven. Bestemmelsene i dette lovforslaget er dermed utformet for å utfylle forvaltningslovens bestemmelser, og forvaltningsloven vil gjelde dersom annet ikke følger av denne lov. Forvaltningsloven kapittel VI om klage vil gjelde for vedtak etter denne loven. Dette innebærer blant annet at fristen for å klage på vedtak er tre uker, jf. forvaltningsloven § 29, mot tidligere seks uker under den tidligere generelle kompensasjonsordningen, hvor klageretten fulgte skatteforvaltningsloven § 13-4 første ledd. Klagen behandles i første omgang av Brønnøysundregistrene, jf. forvaltningsloven § 33 andre ledd. Nærings- og fiskeridepartementet vil være klageinstans etter forvaltningsloven § 33 fjerde ledd.

Paragraf 3 tredje ledd inneholder en hjemmel om at departementet kan gi forskrift om saksbehandlingen i saker etter loven, herunder utfylle og fravike bestemmelsene i forvaltningsloven. Tilsvarende hjemmel var gitt i § 6 for den tidligere generelle kompensasjonsordningen, men da med tanke på skattelovgivningen.

3.4 Søknad om tilskudd, bekreftelse og opplysningsplikt

Søknad om tilskudd, bekreftelse og opplysningsplikt følger av lovforslaget § 4, som er identisk med tilsvarende bestemmelse i forslag til lov om ny generell kompensasjonsordning. Bestemmelsen innebærer en sammenslåing av §§ 9 og 10 fra loven om den tidligere generelle kompensasjonsordningen.

Løsningene i lovforslaget og i loven om den tidligere generelle kompensasjonsordningen er innholdsmessig like, men det er fjernet et punktum om at søknaden skal inneholde opplysninger som kan ha betydning for fastsetting av tilskuddet, ettersom det fremstår som unødvendig i lys av paragrafens bestemmelse om forskrift i tredje ledd. Opplysningsplikten som fremgikk i loven om den tidligere generelle kompensasjonsordningen § 10 første ledd, er innarbeidet uforandret som andre ledd i § 4 i lovforslaget under. Søkeren skal opptre aktsomt og lojalt, og skal varsle tilskuddsmyndigheten om eventuelle feil. Ved brudd på denne plikten kan det være aktuelt med overtredelsesgebyr, jf. punkt 3.10 nedenfor. Forskriftshjemlene i loven om den tidligere generelle kompensasjonsordningen §§ 9 og 10

er slått sammen i forskriftshjemmelen i tredje ledd i lovutkastet under, og det er gjort språklige endringer. I forskriftshjemmelen fremgår det at departementet gir forskrift til utfylling og gjennomføring. Etter forslaget vil departementet kunne sette krav til at opplysninger i søknadene dokumenteres av søker og bekreftes av revisor eller regnskapsfører.

3.5 Vilkår for å motta tilskudd

Vilkårene for å motta tilskudd etter § 5 er endret sammenlignet med forslag til lov om ny generell kompensasjonsordning. På grunn av forskjellen knyttet til hva det skal gis tilskudd til kreves det noe endrede vilkår for tilskudd i denne loven.

Det stilles i denne loven krav om at foretaket har hatt arbeidstakere eller oppdragstakere underlagt innreisekarantene etter smittevernloven eller forskrift med hjemmel i smittevernloven. Det stilles også krav om at karanteneperioden er gjennomført i regi av arbeids- eller oppdragsgiver og påkostet av denne, og at dette er i henhold til smittevernloven eller forskrift med hjemmel i smittevernloven. Dette innebærer at arbeidstakere eller oppdragstakere som gjennomfører karanteneoppholdet på karantenehotell ikke omfattes av ordningen. Det gjør heller ikke arbeidstakere eller oppdragstakere som er bosatt i Norge og gjennomfører karanteneperioden i egen bolig. Loven gir hjemmel til å utdype kravene nevnt over i forskrift i paragrafens andre ledd.

Det er et vilkår at foretaket har hatt merkostnader knyttet til kravene om innreisekarantene etter Covid-19-forskriften. Nærmere bestemmelser om dette vil bli fastsatt i forskrift.

Vilkåret om at foretaket må drive næringsvirksomhet som er omfattet av ordningen bortfaller. De to generelle kompensasjonsordningene avgrenset ordningen mot visse sektorer. En slik avgrensning gjelder ikke for denne ordningen.

Utover de overnevnte forhold er bestemmelsen lik som tilsvarende bestemmelse i forslaget til lov om ny generell kompensasjonsordning § 5. Bestemmelsen der samler flere bestemmelser om vilkår for å motta tilskudd i loven om den tidligere generelle kompensasjonsordningen, og medfører følgelig en ny oppbygning av reguleringen av spørsmålet.

I loven om den tidligere generelle kompensasjonsordningen § 3 om virkeområde var det bestemmelser om at ordningen gjaldt for foretak som er registrert i foretaksregisteret og krav om skattemessig tilknytning til Norge. Det var også en forskriftshjemmel til å avgrense virkeområdet, herunder at ordningen ikke skal gjelde for foretak i visse næringer og foretak som er eid av stat eller kommune. I loven om den tidligere generelle

kompensasjonsordningen § 4 ble det gitt vilkår for å kunne få tilskudd, herunder krav om at foretaket har ansatte, har hatt et stort omsetningsfall i perioden det søkes støtte for, driver lovlig virksomhet og at foretaket ikke er under konkursbehandling. I andre ledd sto det at departementet kan gi forskrift til utfylling av denne paragrafen og fastsette nærmere vilkår for tilskudd. Departementet kunne herunder gi regler om beregning av omsetningsfall og hva som regnes som høyt omsetningsfall.

Lovforslaget § 5 første ledd, første og andre strekpunkt i tilsvarer § 3 andre ledd i loven om den tidligere generelle kompensasjonsordningen, men betingelsen om enkeltpersonforetak registrert i enhetsregisteret hvis foretakets inntekt er innehavers hovedinntektskilde er ivaretatt i tredje strekpunkt i ny lov. De fire neste strekpunktene i § 5 første ledd tilsvarer strekpunktene § 4 første ledd for den tidligere generelle kompensasjonsordningen, men til vilkåret i strekpunkt syv om at foretaket ikke er under konkursbehandling, er det tilført at foretaket heller ikke må være besluttet avviklet eller besluttet tvangsoppløst etter reglene i kapittel 16 i aksjeloven eller allmennaksjeloven.

I andre ledd fremgår forskriftshjemlene på linje med hjemlene i loven om den tidligere generelle kompensasjonsordningen, men med tekstlige endringer. Det fremgår at departementet gir forskrift til utfylling av denne paragrafen og fastsetter nærmere vilkår for tilskudd, herunder regler om vilkåret om innreisekarantene og kravet om at karanteneoppholdet gjennomføres i regi av og påkostet av foretaket, kravet til gjennomføring av innreisekaranteneperioden, hva som regnes som merkostnader knyttet til innreisekarantene, samt hvilken type næringsvirksomhet som er omfattet av ordningen.

3.6 Tilskuddets størrelse

Tilskudd beregnes etter antall arbeidstakere eller oppdragstakere under innreisekarantene foretaket har hatt i innreisekarantene i tilskuddsperioden. Det gis kun støtte for de arbeidstakere eller oppdragstakere som gjennomfører karanteneoppholdet på egnet oppholdssted i regi og påkostet av foretaket som søker om støtte. Dette innebærer at arbeidstakere eller oppdragstakere som gjennomfører karanteneperioden på andre måter, for eksempel på karantenehotell eller i egen bolig, ikke inkluderes i beregningen av støttebeløpet.

Tilskuddet begrenses oppad til foretakets merkostnader som følge av krav om innreisekarantene etter smittevernloven eller forskrift med hjemmel i smittevernloven. Bakgrunnen for kravet er å hindre overkompensasjon i henhold til statsstøttereglene.

I bestemmelsens andre ledd fremgår det at tilskudd som utgangspunkt ytes etter en fast dagssats per arbeids- eller oppdragstaker, men kan avkortes i tråd med foretakets merkostnader.

I lovforslaget § 6 (3) fremgår det at departementet gir forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, herunder regler om beregningen av tilskuddet og hvilke kostnader som omfattes.

3.7 Innhenting av opplysninger

Departementets vurdering er at det er behov for å gi Brønnøysundregistrene adgang til å innhente opplysninger på linje med den tidligere generelle kompensasjonsordningen i denne loven § 7, etter en identisk regulering som i forslaget til lov om den nye generelle kompensasjonsordningen § 7.

Muligheten for å innhente opplysninger som er underlagt taushetsplikt fra øvrige offentlige organer er særlig relevant for å kunne gjennomføre tilfredsstillende kontroll mot misbruk av ordningen. Særlig relevant er muligheten til å hente inn opplysninger om vedtak truffet av Arbeidstilsynet om brudd på smitteverntiltak knyttet til krav om innreisekarantene, slik at støtte kan kreves tilbakebetalt fra foretak som har mottatt støtte for samme periode vedtaket omfatter.

Etter loven for den tidligere generelle kompensasjonsordningen § 9 kunne tilskuddsmyndigheten uten hinder av taushetsplikt innhente opplysninger ved å pålegge offentlige myndigheter og private rettssubjekter å gi opplysninger som kan ha betydning for tilskudd etter loven og kontrollen av dette. Første punktum gjaldt også personopplysninger. Loven ga også departementet adgang til å gi forskrift om innhenting av opplysninger etter første ledd.

Terskelen for å innhente opplysningene endres noe fra den tidligere generelle kompensasjonsordningen ved at det kan innhentes opplysninger som «kan ha betydning» til at opplysningene må være nødvendige for å behandle søknader om tilskudd etter loven og etterfølgende kontroll. Presiseringen i den loven om den tidligere generelle kompensasjonsordningen § 8 første ledd siste punktum om at anledningen til å innhente opplysninger også gjelder personopplysninger, anses som unødvendig og er derfor ikke tatt med i lovforslaget. Den opprinnelige hjemmelen til at departementet kan gi nærmere forskrift om hvem opplysningene kan innhentes fra og hvilke typer opplysninger, er inntatt i lovforslaget under som andre ledd i § 7, og det er i tillegg nevnt at forskriften kan fastsette krav til formatet opplysningene skal utleveres på.

3.8 Vedtak om tilskudd og utbetaling

I lovforslaget § 8 reguleres vedtak om tilskudd og utbetaling, og bestemmelsen er identisk som den tilsvarende bestemmelsen i forslag til lov om den nye generelle kompensasjonsordningen.

Bestemmelsen er en videreføring av § 11 første ledd og § 14 i loven om den tidligere generelle kompensasjonsordningen. Bestemmelsene regulerte henholdsvis at tilskuddsmyndigheten kunne treffe vedtak om fastsetting av tilskudd, sammenstille nødvendige opplysninger og treffe vedtak som utelukkende var basert på automatisert behandling av personopplysninger, samt at departementet kunne gi forskrift om utbetaling av tilskudd. I lovforslaget § 8 er bestemmelsen forenklet ved at formuleringen "Tilskuddsmyndigheten kan sammenstille nødvendige opplysninger og treffe vedtak som utelukkende er basert på automatisert behandling av personopplysninger" er forkortet til "Tilskuddsmyndigheten kan treffe vedtak basert på helautomatisert saksbehandling".

3.9 Offentliggjøring av opplysninger

I lovforslaget § 9 reguleres offentliggjøring av opplysninger, og bestemmelsen er identisk som tilsvarende bestemmelse i forslag til lov om ny generell tilskuddsordning § 9.

I den tidligere generelle kompensasjonsordningen var det lagt opp til stor grad av offentlighet om tildelingene fra ordningen. Det fremgikk ikke konkret av loven, men det var en forskriftshjemmel som ga adgang til unntak fra reglene om taushetsplikt i § 6 annet ledd.

I dette lovforslaget er det lagt inn egne bestemmelser om offentliggjøring av opplysninger og dokumenter i § 9. I første ledd fremgår det at tilskuddsmyndigheten kan, uten hinder av taushetsplikt, gjøre opplysninger om tilskudd, herunder beregningsgrunnlag og tilskuddets størrelse, tilgjengelig på internett til alminnelig ettersyn. Opplysningene skal gis i søkbar form slik tilskuddsmyndigheten bestemmer.

I andre ledd er fremgår det at departementet kan gi forskrift om offentliggjøring av opplysninger og at det kan gjøres unntak fra innsyn for dokumenter i saker om tilskuddssøknad etter denne loven. Dette gir en anledning til å unnta dokumenter på linje med lignende saker hos andre tilskuddsforvaltere, jf. § 1 i forskrift til offentleglova. Det gir også en anledning til å legge til rette for offentlighet om opplysninger knyttet til de enkelte tildelingene.

Det vil opprettes en digital innsynsløsning som oppdateres fortløpende. En slik løsning er viktig for ordningens legitimitet og tillit, i tillegg til at den bidrar til å forhindre svindel og misbruk av støtte.

3.10 Overtredelsesgebyr

For å kunne sanksjonere misbruk av ordningen foreslås det å regulere overtredelsesgebyr i denne lov § 10. Også denne bestemmelsen er hentet fra forslag til lov om ny generell kompensasjonsordning. Denne viderefører igjen tilsvarende bestemmelse i loven om den tidligere generelle kompensasjonsordningen, men er bygget opp noe annerledes.

I loven om den tidligere generelle kompensasjonsordningen var reglene om administrative sanksjoner bygd på reglene om skjerpet tilleggsskatt i skatteforvaltningsloven § 14-6. Disse var innarbeidet i § 12 første ledd som sa at administrativ sanksjon ilegges tilskuddsmottaker som forsettlig eller grovt uaktsomt gir tilskuddsmyndigheten uriktig eller ufullstendig opplysning, eller unnlater å gi pliktig opplysning, når vedkommende forstår eller bør forstå at det kan føre til uberettigede økonomiske fordeler. I andre ledd i samme paragraf fremgikk det at fristen for å ilegge administrativ sanksjon var fem år etter utløpet av den perioden vedtaket om tilskudd gjelder. I tredje ledd fremgikk det at administrativ sanksjon beregnes med 30 eller 60 prosent av tilskuddet som tilskuddsmottakeren uberettiget har mottatt. Fjerde ledd sa at Skatteforvaltningsloven §§ 14-8 til 14-11 gjelder tilsvarende så langt det passer og at Skatteforvaltningsloven §§ 14-1 til 14-7 ikke kommer til anvendelse ved behandlingen av saker etter loven her. I femte ledd var det en bestemmelse om at departementet kan gi forskrift om administrative sanksjoner.

Hensynene bak sanksjonsmulighetene gjør seg i stor grad gjeldende også for tilskuddsordningen. Hjemmelen for administrative sanksjoner foreslås derfor innført i loven under, på tilsvarende måte som i forslaget til lov om ny generell kompensasjonsordning, men da spesifisert som administrative sanksjoner i form av overtredelsesgebyr jf. forvaltningslovens kapittel IX. Tilskuddsordningen skal gjelde i en periode som er vanskelig for de næringsdrivende, og det kan derfor ikke utelukkes at det lettere enn ellers kan skje feil. Uaktsomme overtredelser vil derfor ikke omfattes av departementets forslag om sanksjoner, men uberettigede økonomiske fordeler må uansett tilbakebetales. Departementet foreslår en at sanksjonen som hovedregel skal settes til 30 prosent av den økonomiske fordelen. I enkelte tilfeller vil det være behov for å ilegge sanksjon med høyere sats. Dette gjelder særlig der unndragelsene er planlagte og systematiske. I slike tilfeller bør satsen settes til 60 prosent av den økonomiske fordelen. Beviskravet ved illeggelse av sanksjonen er klar sannsynlighetsovervekt. Sanksjonen vil være å anse som straff etter den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK), uavhengig av om satsen er 30 eller 60 prosent.

Departementet foreslår at fristen for å ilegge sanksjon skal være lik på tvers av ordningene som nevnes i denne lov, det vil si fem år etter utløpet av den perioden vedtaket om tilskudd gjelder. Det vil være klageadgang på vedtak om sanksjoner.

For de aller groveste tilfellene av opplysningssvikt med videre, vil det også kunne være nødvendig å reagere med straff. I loven om den tidligere generelle kompensasjonsordningen ble straffeloven §§ 378 til 380 om skattesvikt gjort gjeldende ved tilskuddsmottakeres opplysningssvikt, men bare forsettlige og grovt uaktsomme overtredelser ble omfattet, jf. §§ 12 og 13. Det foreslås ikke å ta inn en egen bestemmelse om straff i lovforslaget under ettersom dette forutsettes dekket av straffelovens bestemmelser om bedrageri.

3.11 Tilbakebetaling og innkreving

Det forutsettes at uberettigede økonomiske fordeler må tilbakebetales. I forlengelsen av pkt. 3.10 om overtredelsesgebyr inneholder lovforslaget også en bestemmelse om tilbakebetaling og innkreving i § 11. Bestemmelsen er hentet fra forslag til lov om ny generell kompensasjonsordning § 11, som igjen bygger på loven om den tidligere generelle kompensasjonsordningen § 14, med en justering ved at den delen av forskriftshjemmelen i loven om den tidligere generelle kompensasjonsordningen som omfatter utbetaling av tilskudd, ivaretas i § 8, jf. omtale i punkt 3.8. Tilsvarende justering foreslås i denne loven.

I § 11 inntas en bestemmelse om at departementet kan gi forskrift om hvem som er kravsmyndighet. I paragrafens andre ledd het det at krav på tilbakebetaling av tilskudd er tvangsgrunnlag for utlegg.

4 EØS-rettslige vurderinger av den foreslåtte ordningen

Ordningen må utformes slik at den er i tråd med EØS-reglene om offentlig støtte. EØS-avtalen artikkel 61 (2) (b) åpner for at det etableres kompensasjonsordninger der foretak som har lidt et tap på grunn av en eksepsjonell hendelse, slik som utbruddet av koronavirus, kompenseres for hele eller deler av sitt tap som følge av den eksepsjonelle hendelsen.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

De økonomiske og administrative konsekvensene av en midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall er beskrevet i Prop. 1 S Tillegg 1 (2020-2021).

Forslag

til lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med utgifter til innreisekarantene ved bruk av arbeidskraft fra utlandet

§ 1. *Lovens formål*

Formålet med loven er å etablere en midlertidig ordning for tilskudd til foretak med merkostnader som følge av innreisekarantene i forbindelse med Covid-19.

§ 2. *Virkeområde*

(1) Loven gjelder på norsk territorium, herunder på Svalbard. Departementet fastsetter i forskrift særlige vilkår for at foretak på Svalbard kommer inn under ordningen.

(2) Tilskuddsordningen gjelder perioden fra 1. november 2020 til 28. februar 2021. Departementet kan i forskrift forlenge ordningens varighet.

§ 3. *Forvaltning av ordningen og forholdet til forvaltningsloven*

(1) Forvaltningsloven gjelder for behandling av saker etter loven.

(2) Brønnøysundregistrene er tilskuddsmyndighet, og departementet er klageinstans.

(3) Departementet kan gi forskrift om saksbehandlingen i saker etter loven, herunder utfylle og fravike bestemmelsene i forvaltningsloven.

§ 4. *Søknad om tilskudd, bekreftelse og opplysningsplikt*

(1) Tilskudd etter denne loven gis etter søknad.

(2) Den som søker om tilskudd etter denne loven, skal gi riktige og fullstendige opplysninger. Søkeren skal opptre aktsomt og lojalt, og skal varsle tilskuddsmyndigheten om eventuelle feil.

(3) Departementet gir forskrift om krav til søknaden, herunder om hvordan opplysninger skal gis, nærmere vilkår for leveringsmåte og format, hvilke opplysninger søknaden skal inneholde, om frister, om krav til dokumentasjon for søker, om bekreftelse av opplysninger fra revisor eller regnskapsfører og om opplysningsplikt for den som har mottatt tilskudd.

§ 5. *Vilkår for tilskudd*

(1) Foretak som oppfyller følgende vilkår, kan få tilskudd:

- Foretaket må være registrert i Foretaksregisteret med hjemmel i foretaksregisterloven § 2-1, og enkeltpersonforetak registrert i Enhetsregisteret.
- Foretaket må være skattepliktig til Norge, jf. skatteloven § 2-2 første ledd, eller deltakerne i foretaket må være skattepliktig til Norge for selskapets inntekter, jf. skatteloven § 2-2 tredje ledd. Ordningen omfatter også tilfeller der foretaket eller

foretakets eier skattlegges i Norge for virksomhet her etter skatteloven § 2-3 første ledd bokstav b.

- Foretaket har ansatte. Dette vilkåret gjelder ikke for enkeltpersonforetak og ansvarlige selskap der foretakets inntekt er innehavers eller minst en av deltagernes hovedinntekt.
- Foretaket har i perioden som det søkes tilskudd for, hatt arbeids- eller oppdragstakere som var underlagt krav om innreisekarantene i, eller i medhold av, smittevernloven og som ikke gjennomførte karanteneoppholdet på karantenehotell i, eller i medhold av, smittevernloven, og der foretaket som arbeids- eller oppdragsgiver var ansvarlig for at karanteneoppholdet ble gjennomført på egnet oppholdssted i, eller i medhold av, smittevernloven.
- Foretaket har i perioden det søkes tilskudd for hatt merkostnader knyttet til krav om innreisekarantene i, eller i medhold av, smittevernloven.
- Foretaket utøver lovlig aktivitet.
- Foretaket er ikke under konkursbehandling, besluttet avviklet eller besluttet tvangsopløst etter reglene i kapittel 16 i aksjeloven eller allmennaksjeloven.

(2) Departementet gir forskrift til utfylling av denne paragrafen og fastsetter nærmere vilkår for tilskudd, herunder krav til innreisekarantene i, eller i medhold av, smittevernloven, krav til gjennomføring av karanteneoppholdet, definisjon og beregning av merkostnader til innreisekarantene i, eller i medhold av, smittevernloven.

§ 6. *Tilskuddets størrelse*

- (1) Tilskudd beregnes etter antall arbeidstakere eller oppdragstakere under innreisekarantene, der arbeidsgiver eller oppdragsgiver har sørget for egnet oppholdssted etter smittevernloven eller forskrift med hjemmel i smittevernloven. Det ytes ikke tilskudd for arbeidstakere eller oppdragstakere som gjennomfører karanteneoppholdet på karantenehotell i henhold til smittevernloven eller forskrift med hjemmel i smittevernloven. Tilskuddet kan ikke overstige foretakets merkostnader knyttet til krav om innreisekarantene etter smittevernloven eller forskrift med hjemmel i smittevernloven.
- (2) Tilskudd ytes som utgangspunkt etter en fast dagssats per arbeids- eller oppdragstaker, men kan avkortes i tråd med foretakets merkostnader.
- (3) Departementet gir forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, herunder regler om beregningen av tilskuddet, hvilke kostnader som omfattes, og beregning av merkostnader.

§ 7. *Innhenting av opplysninger*

- (1) Tilskuddsmyndigheten kan pålegge offentlige myndigheter og private rettssubjekter, uten hinder av taushetsplikt, å gi opplysninger som er nødvendige for fastsetting av tilskudd etter denne loven og kontrollen av dette.

(2) Departementet kan gi forskrift om innhenting av opplysninger etter første ledd, herunder om hvem tilskuddsmyndigheten kan innhente opplysninger fra, overleveringsformat og hvilke opplysninger som kan innhentes.

§ 8. *Vedtak om tilskudd og utbetaling*

(1) Tilskuddsmyndigheten treffer vedtak om fastsetting av tilskudd etter denne loven. Tilskuddsmyndigheten kan treffe vedtak basert på helautomatisert saksbehandling.

(2) Departementet kan gi forskrift om utbetaling av tilskudd etter denne loven.

§ 9. *Offentliggjøring av opplysninger*

(1) Tilskuddsmyndigheten kan, uten hinder av taushetsplikt, gjøre opplysninger om tilskudd, herunder beregningsgrunnlag og tilskuddets størrelse, tilgjengelig på internett til alminnelig ettersyn. Opplysningene skal gis i søkbar form slik tilskuddsmyndigheten bestemmer.

(2) Departementet kan gi forskrift om offentliggjøring av opplysninger etter første ledd og at det kan gjøres unntak fra innsyn for dokumenter i saker om tilskuddssøknad etter denne loven.

§ 10. *Overtredelsesgebyr*

(1) Overtredelsesgebyr ilegges tilskuddsmottaker som forsettlig eller grovt uaktsomt gir tilskuddsmyndigheten uriktig eller ufullstendig opplysning, eller unnlater å gi pliktig opplysning, når vedkommende forstår eller bør forstå at det kan føre til uberettigede økonomiske fordeler.

(2) Fristen for å ilegge overtredelsesgebyr er fem år etter utløpet av den perioden vedtaket om tilskudd gjelder.

(3) Overtredelsesgebyr beregnes, avhengig av overtredelsens alvorlighetsgrad, med 30 eller 60 prosent av tilskuddet som tilskuddsmottakeren uberettiget har mottatt.

(4) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om overtredelsesgebyr, herunder utmåling.

§ 11. *Tilbakebetaling og innkreving*

(1) Departementet kan gi forskrift om krav på tilbakebetaling og innkreving av utbetalt tilskudd og om renter og administrative sanksjoner. Departementet kan også gi forskrift om hvem som er kravsmyndighet.

(2) Krav på tilbakebetaling av tilskudd er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 12. *Lovens ikrafttredelse, overgangsbestemmelser*

(1) Loven trer i kraft straks.

(2) Departementet kan gi forskrift om overgangsbestemmelser.